

SENDİKALARIN GÖREVLERİ

Aydınlık Gazetesi, 30 Eylül 2019

Yıldırım Koç

Sendikaların ve üst örgütlerinin genel kurulları toplanıyor. Bu vesileyle, sendikaların görevlerinin tartışılmasında yarar var.

Sendikalar ve üst örgütleri, işçilerin ve memurların çalışma koşullarını korumak ve geliştirmek için mücadele ederler. Ancak sorumlulukları ve görevleri, yalnızca işyerindeki çalışma koşullarının korunup geliştirilmesiyle sınırlı değildir. İşyerini bir ağaç olarak düşünürseniz, o ağaç bir ormanın içindedir.

İşçiler ve memurlar, Türkiye’de nüfusun yüzde 70’inden fazlasını oluşturduklarına göre, ülkenin genel sorunları da sendikaları doğrudan ilgilendirir.

Ayrıca, işçilerin ve memurların işyerinde ve toplumda çalışma ve yaşama koşullarının korunması ve geliştirilmesi çabasında diğer toplum kesimlerinin desteğinin alınması da gereklidir.

YALNIZCA ÜCRETLERE ODAKLANMAK YANLIŞTIR

Kamu kesiminde çalışan işçiler adına Türk-İş ile Hükümet arasında yapılan görüşmeler sonuçlandı. Arkasından Hak-İş de bir sözleşme imzaladı. Kamu çalışanlarına (memurlar ve sözleşmeli personel) ile ilgili olarak ise Kamu Görevlileri Hakem Kurulu kararı 1 Eylül 2019 günlü Resmi Gazete’de yayımlandı.

Bu metinler üzerindeki tartışmalarda üzerinde yoğunlaşılacak konu, ücret ve aylıklara yapılacak zamdı.

Ekonomik zorlukların arttığı koşullarda insanların ücret ve aylık düzeylerine odaklanması doğaldır; ancak sendikaların görevi, daha uzun vadeli, daha bütünlükçü bakmayı öğretmektir.

Ücretler, çalışma koşullarının ancak bir bölümüdür. İş güvencesi, çalışma süresi, işyerinde söz hakkı, işçi sağlığı gibi konular, çalışma koşullarının diğer önemli unsurlarını oluşturur. Ancak son dönemde bu konular kamuoyunda hiç gündeme gelmedi. İşçiler ve memurlar da neredeyse yalnızca ücretler ve aylıklar üzerinde durdular.

ÇALIŞMA KOŞULLARI BİR BÜTÜNDÜR

Sendikaların öncelikli görevi, çalışma koşullarını oluşturan diğer konuların önemini de gündemde tutmak ve anlatmaktır. İşveren, işgücü maliyetini hesaplarken, işçi sağlığına, kreşlere, yıllık izindeki artışa, vb. yapacağı harcamaların maliyetini de dikkate alır. Mazeret izinlerinin artırılmasının işverene bir maliyeti vardır. İşveren, toplu sözleşme masasında toplam maliyet üzerinden pazarlık yapar. İşçi sağlığını ihmal eden ve bu konuda işvereni önlem almaya zorlamayan bir sendika, aldığı yüksek ücret zammıyla işçiyi kısa vadede memnun edebilir, ancak işyerinde meydana gelecek iş kazası ve meslek hastalıklarının sorumluluğunu da paylaşır.

Bu nedenle, sendikacılığı yalnızca ücretlerle sınırlayan bir anlayış yanlıştır; çalışma yaşamının diğer alanlarının da dikkate alınması gerekir.

İŞÇİLERİN İŞYERİ DIŞINDAKİ SORUNLARI

Sendikalar dikkatlerini yalnızca işyerindeki sorunlarla sınırlarlarsa büyük hata yaparlar. İşyerinde iyi ücret alınabilir, ancak ülkede eğitim ve sağlık sistemleri çöküyorsa, alınan ücret işe yaramaz. Ülke işgal edilmişse, sendikanın işyerinde yüksek ücretle toplu sözleşme yapmasının hiçbir önemi yoktur. İşyerleri kapanıyorsa, işsizlik artıyorsa, köylerde yaşayanlar köyde geçinemedikleri için kentlere göç edip işsizler ordusuna katılıyorsa, yerli ve yabancı kaçak işçilik yaygınlaşıyorsa, vb., bir işyerinde imzalanan toplu sözleşmenin başarı şansı yoktur.

Bu nedenle, sendikacılığı yalnızca işyerindeki çalışma koşullarının korunması ve geliştirilmesiyle sınırlayan bir anlayış da yanlıştır. İşçilerin ve memurların yaşadığı ülkenin genel ekonomik, toplumsal ve siyasal sorunları da sendikaların gündeminde olmalıdır. Sendikalar, bu konuların önemini, genellikle kısa vadeli düşünen üyelerine kavratmalıdır. Sendikalar üyelerine ayrıca, ülkedeki diğer işyerlerinde çalışan işçilerle dayanışma içinde olmayı, hükümete ve işverenlere işçi sınıfının gücünün gösterildiği eylemlere katılmayı da öğretmelidir.

SENDİKASIZ İŞÇİLERLE VE DİĞER EMEKÇİLERLE DAYANIŞMA

Sendikalı işçiler ülkemizdeki işçi sınıfının yaklaşık onda birini oluşturmaktadır. Ülkemizde işçi sınıfının dışında da emekçi sınıf ve tabakalar vardır. Esnaf-sanatkarın, kırsal bölgelerdeki küçük üreticilerin sorunları giderek artmaktadır. Sendika üyelerinin hak ve çıkarlarını korumak ve geliştirmek isteyen sendikalar, diğer toplum kesimlerinin de desteğini almak zorundadır. Bu desteğin alınabilmesinin yolu da onların sorunlarıyla ilgilenmekten, onlarla dayanışma içinde olmaktan geçmektedir. Yalnızca kendi kısa vadeli sorunlarına odaklanmış bir sendikanın başarı şansı yoktur. İşçi sınıfının sendikasız kesimlerinin, diğer emekçi sınıf ve tabakaların ve hatta ülkedeki tüm vatanseverlerin desteğini almadan başarılı olunamaz.

Bu nedenle sendikalar sendikalı işçilerin çalışma koşullarını aşan programlar benimsemeli, bunları üyelerine, üyeleri olmayan işçilere, diğer emekçi sınıf ve tabakalara ve ilgili kişilere anlatmalıdır.

Türkiye'de geçmişte sendikalarımızın bu doğrultudaki çabaları, bugüne yol gösterici niteliktedir.